

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

DVADESET I SEDMA NEDJELJA KROZ GODINU

ŠTO BOG ZDRUŽI,
ČOVJEK NEKA NE
RASTAVLJA!

RUJAN- LISTOPAD

Ned 6. **XXVII. NEDJELJA KROZ
GODINU**
Bruno, Fides, Vjera, Verica

Pon. 7. Blažena Djevica Marija, Kraljica
svete krunice

Uto. 8. Demetrije i drugovi

Sri. 9. Dionizije, Abraham, Sara

Čet. 10. Danijel, Samuel, Hugolin, Viktor,

Pet. 11. Ivan XXIII., papa; Filip, Andronik,
Gaudencije, Emilijan

Sub. 12. Maksimilijan, Velibor, Serafin

Naslovnica:

Tanya Lasovsky, *Two One flesh*

Slika preuzeta s: <https://www.unicath.hr>

mihael

26/2024.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela
MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XVIII. (2024.), broj 23 (613); dvadeset i
sedma nedjelja kroz godinu, 6. listopada 2024.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan,
tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana,
tel.: 22 715, 82 805; e-mail: vbakula@mup.hr

MEDITACIJA

Muž i njegovo rebro 3

SLUŽBA RIJEČI

XXVII. NEDJELJA KROZ
GODINU

ČITANJA

Što Bog združi,
čovjek neka ne rastavlja! 4

HOMILIJA

Muž i žena su jedno drugome,
nakon Boga, najvažniji na svijetu 8

KATEHEZA

Brak u Božjoj promisli 10

Jedinstvo i nerazrješivost ženidbe 13

Mali vjeronaučni leksikon 16

PRIČA

Braća po krunici 15

BLAGDAN

Tajna Blažene Djevice Marije
od Krunice 18

Znate li kako je nastala
pobožnost krunice? 20

NAŠI POKOJNI 22

MEDITACIJA

Živjeti otajstva krunice
u svojoj svakodnevi 24

Muž i njegovo rebro

Ako Sveto pismo već na početku naglašava da za čovjeka nije dobro da bude sam, onda ono izriče jedno iskustvo koje ima svaki od nas. Svi slojevi našega bića čeznu za drugim, za zajedništvom s drugim, kroz koje i u kojemu se tek možemo sami razvijati. Tako je dobro i tako želi Bog. Najuzi način povezanosti je veza muža i žene. Muž najviše vjeruje svojoj ženi i žena svome mužu. Ta najintimnija od svih veza je temeljni princip stvaranja i onaj tko se okreće protiv toga principa dovodi čitavo stvorenje u nered, a to opet ima posljedice za čovjeka.

To čovjekovo temeljno iskustvo izriče Knjiga stvaranja na samom početku u obliku prekrasnog izvješća o stvaranju. Upravo suprotno nekim patrijarhalnim predodžbama, to izvješće o stvaranju čovjeka je simbol ravnopravnosti muža i žene.

Bog ne uzima dio stopala da muž vlada nad ženom, ne uzima niti dio glave da žena bude iznad muža, nego uzima njegovo rebro kako bi žena bila mužu ravnopravna. Da bi muž i žena jedno drugom mogli biti partneri, jedno drugom pomoć, koja njemu, odnosno njoj potpuno odgovara. Predivne li slike tog ljudskog zajedništva koje Bog poklanja!

No to je zajedništvo - čisto ljudski gledano - od samog početka ugroženo u njezinoj ustrajnosti. I to je iskustvo staro kao i ljudi, a vjerojatno i pokušaji da se nađe neko zadovoljavajuće rješenje.

Jedan od takvih pokušaja bilo je i Mojsijevo otpusno pismo, koje ovdje spominju farizeji. Izvorno je to pismo bilo zamišljeno kao zaštita za ženu, koja time nije mogla samo tako biti otpuštena od muža, no tijekom vremena to je pismo postalo na određeni način muževljevim slobodnim listom.

No Isus se uopće ne zaustavlja na onoj razini pitanja na kojoj su farizeji to pitanje postavili. Prvo i odlučujuće pitanje za njega ne glasi "Što je dopušteno?", nego "Što Bog hoće?". Isus skreće ljudima pažnju na ono bitno: na ono jedinstvo i zajedništvo muža i žene koje je Bog htio od početka stvaranja.

Muž i žena idu zajedno da jedno drugom budu na radost i na pomoć. Za Isusa je mjerodavna izvorna Božja nakana koja je temelj stvaranja.

Pitanje "Je li dopušteno otpustiti ženu?" može postaviti samo onaj tko ne shvaća ili kome je svejedno što Bog želi sa stvaranjem. Muž i žena su dani jedno drugome da budu jedno. Zbog toga ne smiju biti jedno protiv drugoga i izazivati rastavu i razdor.

No mi nemamo pravo osuđivati ljude čiji brak nije uspio, nego nam je moliti da bude što više onih kojima će uspjeti da svoj brak žive vjerodostojno i iskreno te u njemu prepoznaju sliku Božje ljubavi i vjernosti.

Prvo čitanje: Post 2, 18-24

I dvoje njih bit će jedno tijelo.

Čitanje Knjige Postanka

Reče Gospodin, Bog:

„Nije dobro da čovjek bude sam! Načinit ću mu pomoć kao što je on.“

Tada Gospodin, Bog, oblikova od zemlje sve životinje poljske i sve ptice nebeske i privede ih čovjeku da vidi kako će koju nazvati, pa kako koje stvorenje čovjek prozove, da mu tako bude ime. Čovjek nadjene imena svoj stoci, svim pticama nebeskim i životinjama poljskim. No čovjeku se ne nađe pomoć kao što je on. Tada Gospodin, Bog, pusti tvrd san na čovjeka te on zaspa pa mu izvadi jedno rebro, a mjesto zatvori mesom. Od rebra što ga je uzeo čovjeku napravi Gospodin, Bog, ženu pa je dovede čovjeku. Nato čovjek reče:

„Odjednom, evo kosti od mojih kosti,
mesa od mesa mojega!
Ženom neka se zove,
od čovjeka kad je uzeta!“

Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza ženu svoju i dvoje njih bit će jedno tijelo.

Riječ Gospodnja

Odlomak iz Knjige Postanka započinje stvaranjem životinja. Čovjek je pozvan da im nadjene imena. Dati nekome ili nečemu ime značilo je imati nad tom stvarnošću vlast. Tako Bog zapravo predaje životinjska bića u čovjekovo vlasništvo. No sveti pisac zaključuje da ta bića nisu čovjeku bila prava pomoć. Tu je Bog prikazan s ljudskim značajkama: on kao da se igra i eksperimentira dok stvara svijet.

Samo stvaranje žene prikazano je s više detalja: Bog uspavljuje muškarca, vadi mu jedno rebro te od njega pravi ženu. Žena je tako „meso od muškarčeva mesa“. Hebrejska riječ basar koja znači meso u isto vrijeme označava i mišićno tkivo, ali i čitavo tijelo. Hebrejska Biblija ne razlikuje ta dva pojma. To je „meso“ oživljeno duhom, koji je dah života (heb. nefeš). Usto, meso označava i čovjekovu slabost i krhkost. Čovjek ovdje kliče: „Evo kosti od mojih kostiju, mesa od mesa mojega!“ Time upućuje na još jedan vid izraza basar. On doista može označavati i rodbinske odnose. Laban će primjerice reći Jakovu: „Zbilja si ti moja kost i moje meso“, a Juda kaže braći koja su nakanila prodati Josipa: „Hajde da ga prodamo Jišmaelcima; ali ne dižimo na nj ruke. Ta on je naš brat, naše meso.“ Muškarac (heb. iš) daje ime i ženi (heb. išša). Davanje imena moglo bi označavati podređenost žene muškarcu, no muškarac joj zapravo daje svoje vlastito ime iš - išša. Žena je u posebnoj vezi s muškarcem, dio njegova tijela i nosi isto ime kao i on. Dapače, njihova je veza toliko jaka da ostvaruje novu obitelj, snažniju i važniju od one u kojoj je muškarac rođen, te oni postaju jedno tijelo. Hebrejski ovdje ponovno ima basar, meso.

Otpjevni psalam: Ps 128, 1-6

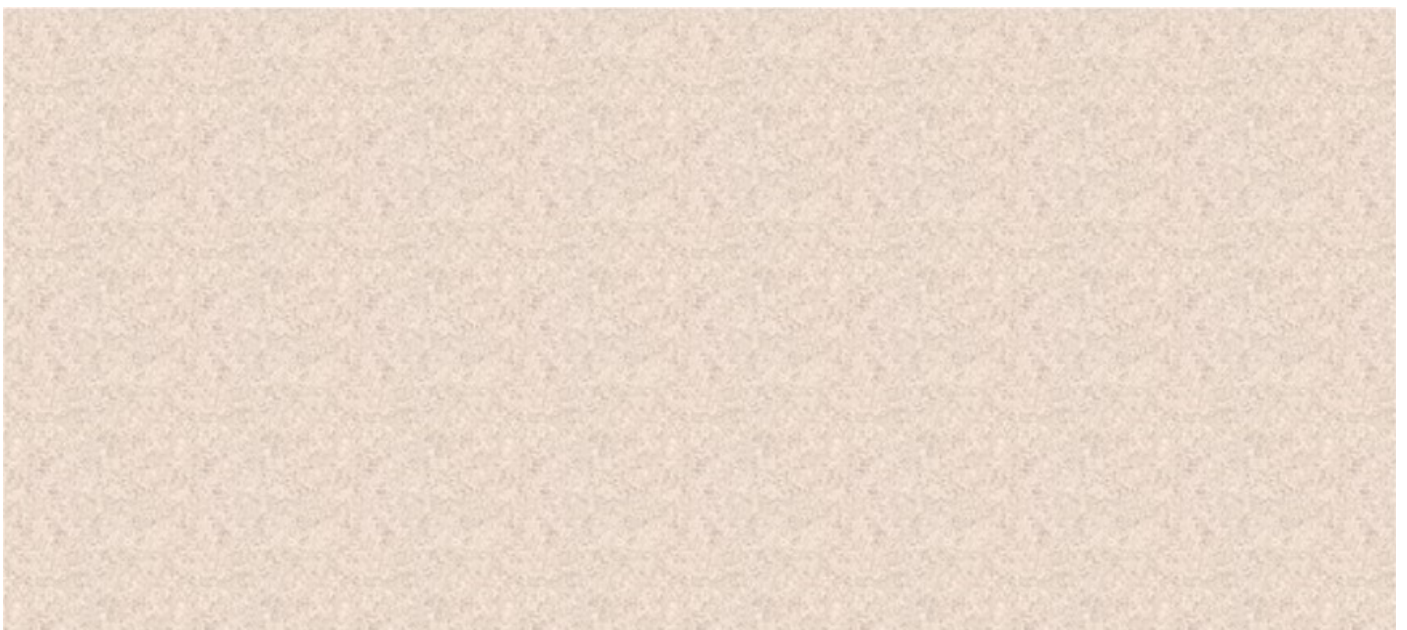
Blagoslovio nas Bog sve dane života našega!

Blago svakome koji se boji Gospodina,
koji njegovim hodi stazama!
Plod ruku svojih ti ćeš uživati,
blago tebi, dobro će ti biti.

Žena će ti biti kao plodna loza
u odajama tvoje kuće;
sinovi tvoji ko mladice masline
oko stola tvojega.

Eto, tako će biti blagoslovljen čovjek
koji se boji Gospodina!
Blagoslovio te Gospodin sa Siona,
uživao sreću Jeruzalema
sve dane života svojega!

Vidio djecu svojih sinova,
mir nad Izraelom!

Drugo čitanje: Heb 2, 9-11

Posvetitelj i posvećeni - svi su od jednoga.

Čitanje Poslanice Hebrejima

Braćo:

Njega, za malo manjeg od anđela, Isusa, vidimo zbog pretrpljene smrti slavom i časti ovjenčana da milošću Božjom bude svakome na korist što je on smrt okusio.

Dolikovalo je doista da Onaj radi kojega je sve i po kojemu je sve - kako bi mnoge sinove priveo k slavi - po patnjama do savršenstva dovede početnika njihova spasenja. Ta i posvetitelj i posvećeni - svi su od jednoga! Zato se on i ne stidi zvati ih braćom.

Riječ Gospodnja

Od ove nedjelje pa gotovo do kraja liturgijske godine kao drugo čitanje ponuđeni su odlomci iz Poslanice Hebrejima, koja je, vjerojatno, namijenjena skupini kršćana iz židovstva što je žalila za starim sjajem židovskih obreda. Stoga im pisac Poslanice Hebrejima želi približiti ulogu koju u nebeskom bogoslužju ima Isus Krist. S jedne strane Krist je već ušao u slavu, a s druge njegovo se kraljevstvo još ostvaruje na zemlji. Prije konačnoga i slavnoga dovršenja Krist mora podložiti sve svoje neprijatelje. To tek ostaje da se dogodi, pa u prethodnom retku Poslanica Hebrejima ističe: „Sad još ne vidimo da mu je sve podloženo.“ Ono što su prvi kršćani doživjeli kao već ostvareno to je Isusova muka i smrt, a po ukazanjima i uskrsnuće: „Njega... vidimo zbog pretrpljene smrti slavom i časti ovjenčana.“ On je onaj „čovjek“ i „sin čovječji“ o kojem govori Psalam 8, o kojem se Bog posebno brine, te ga je ovjenčao slavom i čašću i njemu sve podložio. Krist je proslavljen jer je trpio, a njegova proslava potvrđuje otkupiteljsku vrijednost njegove smrti. To je već liturgijski vid te rasprave. „Milošću Božjom“, pak, svakomu je na korist ova njegova smrt. Vršeci Božju volju, svojim patnjama i smrću, Krist je postao savršeni Spasitelj osposobljen da uvede ljude u Božju slavu. Ponajprije je onamo doveden on sam, kao „Početnik“, a onda i „mnogi sinovi“. Izraz „dovesti do savršenstva“ (grč. teleioo, „usavršiti“), često se pojavljuje u toj poslanici, a uvijek označava učinak Kristova djela na čovjeka, u njegovu odnosu prema Bogu. Može se reći da „usavršiti“ znači uvesti u nebeski život, u nebeski Hram, u Božju prisutnost. Krist je „krvlju i mesom“ ušao u ljudski svijet, postao jedan od „djece“, te su tako Krist - „Posvetitelj“ i njegovi - „posvećeni“ jedno te isto: „svi su od jednoga“, a vjernici su stoga Kristova braća.

Evandjelje: Mk 10, 2-16

Što Bog združi, čovjek neka ne rastavlja!

Čitanje svetog Evandjelja po Marku

U ono vrijeme: Pristupe farizeji k Isusu pa ga upitaše:

„Je li mužu dopušteno otpustiti ženu?“ On im odgovori: „Što vam zapovjedi Mojsije?“ Oni rekoše: „Mojsije je dopustio napisati otpusno pismo i - otpustiti.“ A Isus će im: „Zbog okorjelosti srca vašega napisa vam on tu zapovijed. Od početka stvorenja muško i žensko stvori ih. Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu; i dvoje njih bit će jedno tijelo. Tako više nisu dvoje, nego jedno tijelo. Što dakle Bog združi, čovjek neka ne rastavlja!“

U kući su ga učenici ponovno o tome ispitivali. I reče im: „Tko otpusti svoju ženu pa se oženi drugom, čini prema prvoj preljub. I ako žena napusti svoga muža pa se uda za drugoga, čini preljub.“

Donosili mu dječicu da ih se dotakne, a učenici im branili. Opazivši to, Isus se ozlovolji i reče im: „Pustite dječicu neka dolaze k meni; ne priječite im jer takvih je kraljevstvo Božje! Zaista, kažem vam, tko ne primi kraljevstva Božjega kao dijete, ne, u nj neće ući.“ Nato ih zagrlj pa ih blagoslivljaše polažući na njih ruke.

Riječ Gospodnja

Evandeoski je odlomak smješten u Judeju i Pereju, to jest područja s obje strane rijeke Jordana. Isus je okružen „mnoštvom“ i poučava. Farizeji postavljaju pitanje o otpuštanju žene, pitanje koje je bilo aktualno u tadašnjim i kasnijim rabinskim raspravama. Razvoj u židovstvu doveo je do raznih tumačenja razloga iz kojih muž može otpustiti ženu. Radikalnije struje držale su da to može biti gotovo bilo koji razlog, a one umjerenije gledale su kako da to ograniče. Rasprava između farizeja i Isusa smješta se u kontekst tadašnje rasprave među židovskim učiteljima, a farizeji se Isusu obraćaju kao učitelju od kojega žele čuti tumačenje propisa. No dok su židovski učitelji obično polazili od predaje što su je primili od svojih učitelja, Isus već u prvom koraku upućuje na Mojsija, to jest na Zakon. Farizeji navode propis iz Ponovljenoga zakona koji dopušta predavanje „otpusnoga pisma“ ženi, a Isus se poziva na smisao čitava Svetoga pisma. Navodi upravo riječi iz dvaju izvještaja o stvaranju iz Knjige Postanka. Isus tako tumači da je Bog već kod stvaranja tako združio muškarca i ženu da ih se više ne može razdvojiti. Na taj načini Božji stvarateljski čin ima prednost pred kasnijom zakonskom odredbom. Evandelist međutim ne zaključuje time svoje pripovijedanje, nego pred čitatelja stavlja i nastavak rasprave „u kući“, to jest nasamo. Učenici traže pojašnjenje: i njima je Isusovo razlaganje toga pitanja zvučalo drugačije i nejasno. Isus tumači da bi otpuštanje žene i ženidba drugom bio čin preljuba, a to znači grijeh. Po Marku on čak govori i o ženi koja otpušta muža, no među Židovima Isusova doba to je bilo nezamislivo. Evandelist ovdje unosi elemente rimskoga ženidbenoga prava.

Komentari čitanja Darko Tepert, <https://www.glas-koncila.hr>

Muš i žena su jedno drugome, nakon Boga, najvažniji na svijetu

Brak se sklapa prije djece, prije nego roditelji uopće poznaju svoju djecu. Brak su sklopili njih dvoje jedno zbog drugoga. Djeca su došla kasnije, ako su došla, i djeca će odrasti i otići svojim putem, a brak će i dalje ostati.

U ovome se nije teško složiti: Kad bljesne ljubav, dvoje zaljubljenih postaju jedno drugome najvažniji na svijetu. Sva pozornost i sav interes usredotoči se na najdražu osobu, tako da ona bude u središtu a sve ostalo se reda iza nje. Ono što je dotad bilo u središtu, bez velika žaljenja pomiče se ustranu da ustupi mjesto najvažnijem biću. Mladić koji bezgranično voli nogomet te je postao pomalo ovisnik o njemu, neće dvoumiti ako u jednome trenutku moradne birati između utakmice i zakazanog sastanka s djevojkom. Ona je važnija.

Ali ne samo ona! Važno je sve što je njoj važno. Lijepo je sve što ona voli. Drago sve što s njom ima veze. I obrnuto, naravno: zaljubljena djevojka odjednom će postati posjetilac utakmica, ne zato što u tome vidi iznenada otkrivenu vrijednost, nego jer se to njemu sviđa. Njegovi prijatelji postat će zanimljivi i njoj. Njegova braća i sestre, roditelji - sve će joj to na određen način postati blisko zbog bliskosti s onim koji je zasjeo u središte njezina života.

Ovo, međutim, ne bi trebala biti slika koja vrijedi samo za početak, samo za fazu zaljubljenosti. To bi trebala biti trajna slika

braka, jer brak je doživotna i potpuna upućenost dvoje ljudi jedno prema drugome. Muž i žena trebali bi uvijek ostati jedno drugome najvažniji, središnja os života na ovome svijetu. I to toliko da ne ostanu dvoje, nego da postanu jedno - jedna nerazdvojna cjelina.

Kad se u Bibliji govori kako je Bog stvorio čovjeka, kaže se: „... i stvori Bog čovjeka, muško i žensko stvori ih”. Za Bibliju je, dakle, potpun čovjek muško i žensko, odnosno muž i žena skupa. Oni su jedna cjelina, jedno biće, koje se naziva čovjek. Jedno od njih samo je polovica cjeline. Jedno bez drugoga je u nedostatku, u takvu nedostatku koji ne može nadomjestiti ništa drugo i nitko drugi.

I u svakodnevnom razgovoru naići će se počesto na izraz „bolja polovica”. Muž za ženu kaže da mu je bolja polovica ili to drugi mužu govore. Naravno: nerijetko je to samo fraza, možda već i otrcana. No, još češće to je praktična neistina. Vlastita supruga mnogome mužu vremenom postane stranac u kući, zadnja briga, najsporednija stvar u dnevnom rasporedu vremena. Boljom polovicom postane mu nešto drugo: kavana, na primjer, alkohol, posao i karijera. Te stvari postanu onim što nadopunjuje njegovu polovičnost, što ga ispunjava i zaokuplja njegovu pozornost.

Fontana dell'armonia (Lecce) , <https://www.unicath.hr>

Ni supruge nisu, naravno, imune od pokušaja nadopunjavanja svoje polovičnosti drugim i sporednim stvarima ili osobama. Nekad to budu prijateljice u koje se ima više povjerenja nego u muža, nekad vlastiti roditelji (posebno majka!) - nekad opet vlastita djeca. U nesposobnosti da ožive zamrlu vezu sa svojim mužem, mnoge supruge traže utočište u djeci. Jedne od njih posvećujući djeci pretjeranu pa time i bolesnu brigu, druge pak uvlačeći ih u svoje sukobe s mužem, dovodeći ih u najgoru zamislivu situaciju za dječju psihu: opredjeljivanje ili za oca ili za majku.

A djeca ne mogu supruzi nadomjestiti muža niti mužu suprugu. Ma koliko to čudno zvučalo, ipak je istina: djeca nisu najvažnija za brak. Brak se sklapa prije djece, prije nego roditelji uopće poznaju svoju djecu. Brak su sklopili njih dvoje jedno zbog drugoga. Djeca su došla kasnije, ako su došla, i djeca će odrasti i otići svojim putem, a brak će i dalje ostati. Brak u normalnim uvjetima započinje prije rađanja djece i ne završava posljednjim rođenjem u obitelji.

Pa i oni bračni parovi koji, zbog različitih prirodnih prepreka, ne mogu imati djece nemaju manje vrijedan brak. Imaju jedno drugo. Ako su znali tako organizirati svoj život da su jedno drugome ostali najvažnijima, ostvarili su puninu ljudskosti na ovome svijetu i iskusili djelić sreće drugog, obećanog svijeta.

Biti jedno drugome najvažniji na svijetu nimalo se ne kosi s vjerničkim osjećajem da na vrhu važnosti i za muža i za ženu i za njihovu djecu mora biti Bog. Ljubav prema Bogu ne umanjuje se ljubavlju prema bračnome drugu. Dapače. Što je bračna ljubav iskrenija, to je od Boga blagoslovljenija: to više crpe iz onog blagoslova Božjega kojemu su se podložili prvoga trena svoga braka, kad su se pred Bogom zarekli da će se međusobno voljeti dok ih smrt ne rastavi i da će jedno drugome biti do groba vjerni i u dobru i u zlu.

Zapravo, sva istina jest u ovome: ako je Bog bračnim drugovima na prvome mjestu, i oni će jedno drugome uvijek ostati na prvome mjestu. To dvoje se ne isključuje nego nadopunjuje i međusobno potpomaže. Ipak, zbog dubokog poštovanja prema presvetoj tajni Boga, s kojim se ništa ne da usporediti, vjernici će uvijek imati na umu da im je Bog na prvome mjestu a sve ostalo iza njega. Supružnike međusobno ništa ne bi smjelo rastaviti, osim smrti. S Bogom, pak, ni ih smrt ne bi smjela rastaviti, jer on je iznad svega - iznad života i smrti. Zato s pravom prvu obiteljsku zapovijed možemo formulirati upravo onako kao što je na početku napisano:

Muž i žena su jedno drugome, nakon Boga, najvažniji na svijetu.

fra Mirko Filipović, <https://www.medjugorje.info>

<https://www.erzhocezaa-wien.at/>

Sveti Toma Akvinski je u svom djelu Izlaganje Davidovih psalama zapisao da je Božje djelovanje četverostruko: stvaranje, upravljanje, otkupljenje i proslava. Oslanjajući se na tu podjelu ili razlikovanje, možemo zamijetiti da se brak ili obitelj uvijek nalaze na početku ili u središtu svakoga od njih. U svom djelu stvaranja Bog je stvorio Adama i Evu kao bračni par te ih je pozvao da osnuju obitelj. Božje djelo upravljanja nam je predstavljeno u izvješću o potopu, kada je Bog u Noinoj obitelji sačuvao čovječanstvo od potpunoga uništenja. Djelo otkupljenja započinje brakom Marije i Josipa, odnosno sa Svetom obitelji. I na koncu, djelo proslave će se ostvariti kada će Crkva kao Zaručnica biti uvedena u nebesku ložnicu svoga Zaručnika, na svadbenu gozbu Jaganjčevu.

Jednaki u dostojanstvu

Bog je čovjeka stvorio kao muško i žensko. Odmah na početku. I zapovjedio im da se doživotno ujedine u ljubavi. Zato se svaka promjena definicije braka ne tiče samo pitanja ljudske naravi i ljudskoga društva već se ujedno tiče prihvaćanja Božjih zapovijedi i Božje providnosti. Bog je u početku stvorio jednoga muškarca i jednu ženu. Adamova sloboda se nije sastojala u mogućnosti izbora jedne od mnogih žena ili

u mogućnosti promjene žene. Moderni filozofi bi rekli da Adam onda zapravo uopće ni nije bio slobodan. No Sveto pismo nam kazuje nešto drugo. Uči nas da je u dubini duše Adama i Eve vladao poredak te da su zato živjeli u punini slobode i radosti. Oni su bili stvoreni jedno za drugo i svoju slobodu su ostvarili upravo u izboru onoga što je najbolje za njih, a ne u trajnom održavanju mogućnosti izabiranja. Zahvaljujući svom izboru koji je bio u skladu s voljom Božjom, oni su iskusili ljubav i stekli mudrost u otkrivanju vlastitoga identiteta, u prepoznavanju sličnosti s drugom osobom, u otkrivanju poretka koji vlada u odnosima i u suradnji s Bogom na djelu prokreacije i posvećenju svoga potomstva. Muškarac i žena su otkrili da su jednaki u svom ljudskom dostojanstvu, ali i različiti i komplementarni u svojim darovima. Otkrili su da im njihovo bračno zajedništvo pomaže da svoje duše uzdižu k Bogu, u ljubavi i zahvalnosti.

Tako uzvišeno i važno mjesto koje je Bog dao braku i obitelji u palim anđelima je pobudilo mržnju. Budući da su brak i obitelj temeljna mjesta Božjega upravljanja ljudima i posvećenja ljudi, pali anđeli su od samoga početka činili sve što je u njihovoj moći kako bi uništili instituciju braka, ili je barem oslabili i unakazili. Ako skladan brak i obitelj ispunjena ljubavlju i topline pomažu

čovjeku da svoju dušu uzdiže k Bogu, onda ga manjak bračnoga i obiteljskoga zajedništva udaljavaju od Boga i okreću protiv njega. Bog je Otac, i dar ljudskoga očinstva je za nas najjasnija slika Božjega djela stvaranja, prisutnosti, vodstva, brige. Zato je zahtjev kršćanskoga braka kao zajednice jednoga muškarca i jedne žene otvorenih za dar života na najuži način povezan s vjerom u Boga Oca, s vjerom u Trojedinoga Boga. Kultura koja čuva i prenosi kršćansku viziju braka može se ujedno i nadati da će mladim naraštajima uspješno prenijeti i kršćansku vjeru.

Zaručničko poslanje

Rekli smo da je brak božanska ustanova. Zato čovjek ne nalazi u sebi milost za življenje braka, već u Bogu. Dok su Adam i Eva živjeli u Božjoj milosti, bili su sposobni nesebično voljeti jedno drugo božanskom ljubavlju. Ali čim su postali neposlušni Bogu, izgubili su božansku milost i sposobnost vladanja vlastitim mislima i težnjama. Gubitkom jedinstva s Bogom bilo je narušeno i njihovo međusobno jedinstvo. To znači da je razvod došao u svijet s istočnim grijehom. Adam i Eva su, istina, ostali vjerni jedno drugom, ali njihov je grijeh imao razorne posljedice za njihov bračni odnos, kao i za njihov odnos s Bogom i s ostalim stvorenjima.

Bog je stoga Adamu i Evi navijestio da će jedan od njihovih potomaka nadvladati sve posljedice grijeha. Time je Bog očitovao svoju neizmjernu ljubav prema grešnom

čovjeku i svoj plan da brak i obitelj imaju središnju ulogu u povijesti spasenja. Božji proroci će tu neizmjernu Božju ljubav prema svom narodu izreći zaručničkim slikama. Božju ljubav prema čovjeku, prema ljudskoj duši opjevali su kao žudnju Zaručnika za svojom zaručnicom.

Ta je proročanstva Bog ispunio kada je u punini vremena poslao svoga Sina da se u utrobi Blažene Djevice Marije utjelovi kao Zaručnik. Svoje zaručničko poslanje je potvrdio na svadbi u Kani gdje je izveo svoje prvo čudo kojim je simbolički prikazao brak između Boga i čovjeka. Kasnije će sveti Pavao usporediti bračno jedinstvo muža i žene s jedinstvom između Krista i Crkve. Kao što je Krist položio svoj život za Crkvu, ujedinio se s njome u euharistiji i učinio je plodnom po daru Duha Svetoga, tako i sve muževe obitelji poziva da polože svoje živote za svoju ženu i djecu na način da im budu duhovna glava i potpora. Kršćanske muževe i žene poziva da žive u uzajamnoj ljubavi i poštovanju. Isus je na pitanje o razvodu dao jasan odgovor: „Od početka ne bijaše tako” (Mt 19,8). Time je potvrdio da razvod ne spada na izvorni Božji plan za čovjeka. Jedinstvo muža i žene u braku odražava unutarnji Božji život dara, istine, ljubavi i svetosti. I zato i mi možemo svojim riječima i životima svjedočiti istinu o braku, i uzdati se u Božju milost da ćemo do kraja života ustrajati u bračnoj vjernosti, jedinstvu i ljubavi.

Jedinstvo i nerazrješivost ženidbe

Iz Katekizma Katoličke crkve

Ljubav među supruzima po svojoj naravi iziskuje jedinstvo i nerazrješivost njihova osobnoga zajedništva koje uključuje sav njihov život: „Tako više nisu dvoje, nego jedno tijelo“ (Mt 19, 6). Oni su „pozvani trajno rasti u svome zajedništvu, u svakodnevnoj vjernosti bračnom obećanju potpunog uzajamnog dara“. To je ljudsko zajedništvo potvrđeno, očišćeno i k savršenstvu privedeno zajedništvom u Isusu Kristu, što ga daje sakrament ženidbe. Ono se produbljuje življenjem zajedničke vjere i zajedničkim primanjem pričesti.

„Ženidbeno jedinstvo koje Gospodin potvrđuje, jasno se očituje također u jednakom osobnom dostojanstvu kako muškarca tako i žene, što ga treba priznati u uzajamnoj i punoj ljubavi.“ Mnogoženstvo se protivi tom jednakom dostojanstvu i jedinoj i isključivoj ženidbenoj ljubavi.

Vjernost ženidbene ljubavi

Ženidbena ljubav, po samoj svojoj naravi, traži od supružnika nepovredivu vjernost. To je posljedica dara samih sebe kojim su se supružnici jedno drugome darovali. Ljubav želi biti neopoziva. Ne može biti „do drugačije odredbe“. „To prisno sjedinjenje, kao uzajamno darivanje dviju osoba, i dobro djece zahtijevaju punu vjernost ženidbenih drugova i njihovo nerazdruživo jedinstvo.“

Najdublji je tome razlog Božja vjernost savezu i Kristova vjernost Crkvi. Sakrament ženidbe osposobljuje ženidbene drugove da tu vjernost predstavljaju i da je svjedoče. Od sakramenta, nerazrješivost ženidbe dobiva nov i dublji smisao.

Može izgledati teško, čak nemoguće, za cijeli se život vezati uz jedno ljudsko biće. Stoga je još potrebnije naviještati Dobru vijest da nas Bog ljubi potpunom i neopozivom ljubavlju, da su supružnici dionici te ljubavi, da ih Bog vodi i podupire te po svojoj vjernosti mogu oni biti svjedoci vjerne ljubavi Božje. Muž i žena koji Božjom milošću, često u vrlo teškim uvjetima, daju takvo svjedočanstvo zaslužuju zahvalnost i potporu crkvene zajednice.

Ipak ima prilika kada bračni suživot postaje praktički nemoguć iz najrazličitijih razloga. U takvim slučajevima Crkva dopušta fizičku rastavu i prekid zajedničkog stanovanja. Supružnici ne prestaju biti muž i žena pred Bogom; i nisu slobodni za sklapanje nove veze. U tako teškom stanju najbolje bi rješenje bilo - ako je moguće - pomiriti se. Kršćanska je zajednica pozvana pomagati tim osobama da u takvu stanju žive kršćanski, u vjernosti ženidbenom vezu koji ostaje nerazrješiv.

U naše doba u mnogim zemljama brojni katolici pribjegavaju razvodu po građanskim zakonima te građanski sklapaju novu vezu. Vjerna riječi Isusa Krista („Tko otpusti svoju ženu pa se oženi drugom, čini prema prvoj preljub; i ako žena napusti svoga muža pa se uda za drugoga, čini preljub“ Mk 10, 11-12), Crkva drži da ne može priznati valjanom novu vezu ako je prva ženidba bila valjana. Ako su se rastavljeni građanski ponovno vjenčali, nalaze se u stanju koje se objektivno protivi Božjemu zakonu. Stoga ne mogu pristupati euharistijskoj pričesti dokle god traju takve prilike. Iz istog razloga ne mogu preuzimati stanovite crkvene odgovornosti. Ne može im se udijeliti ni pomirenje u sakramentu pokore, osim onima koji se pokaju što su povrijedili znak Saveza i vjernosti Kristu, obvezavši se živjeti u potpunoj uzdržljivosti.

Prema kršćanima koji žive u takvu stanju i koji često čuvaju vjeru te žele kršćanski odgajati djecu, svećenici i sva zajednica

trebaju iskazivati pozornu skrb kako se oni ne bi osjećali odijeljenima od Crkve, u čijem životu mogu i trebaju kao krštenici sudjelovati: „Trebaju ih poticati na slušanje riječi Božje, na sudjelovanje u misnoj žrtvi, na ustrajnost u molitvi, da podupiru dobrotvorne pothvate i one što ih zajednica poduzima u prilog pravednosti, da odgajaju djecu u kršćanskoj vjeri, da gaje duh i djela pokore, da tako iz dana u dan zazivaju milost Božju.“

Otvoreni za plodnost

„Ustanova ženidbe i supružnička ljubav po svojoj su naravi us mjerene rađanju i odgajanju djece te u tome nalaze svoje ispunjenje „:

„Djeca su najdragocjeniji dar ženidbe i uvelike pridonose dobru samih roditelja. Sam Bog koji je rekao: ‘Nije dobro da čovjek bude sam’ (Post 2, 18) i koji je čovjeka od početka stvorio kao muško i žensko (Mt 19, 4), želeći mu udijeliti posebno udioništvo u svome stvoriteljskom djelu, blagoslovio je muža i ženu rekavši: ‘Plodite se i množite se’ (Post 1, 28). Prema tome, pravo njegovanje supružničke ljubavi kao i sav ustroj obiteljskog života što otud proizlazi - ne zanemarujući ostale svrhe ženidbe - idu za tim da bi supružnici s hrabrošću bili spremni za suradnju sa Stvoriteljevom i Spasiteljevom ljubavlju, koji po njima neprekidno umnožava i obogaćuje svoju obitelj.“

Plodnost supružničke ljubavi proteže se na plodove moralnog, duhovnog i nadnaravnog života koje roditelji odgojem prenose na svoju djecu. Roditelji su prvi i glavni odgojitelji svoje djece. U tom smislu osnovna je zadaća ženidbe i obitelji biti u službi života.

Bračni život ženidbenih drugova, kojima Bog nije udijelio imati djecu, bez obzira na to u ljudskom i kršćanskom pogledu može biti sasvim osmišljen. Njihova ženidba može odsijevati plodnošću ljubavi, prihvaćanja drugih i žrtve.

Kućna Crkva

Krist se htjede roditi i odrasti u krilu svete obitelji Josipa i Marije. Crkva nije drugo nego „Božja obitelj“. Od početaka su jezgru Crkve često činili oni koji zajedno „s cijelim svojim domom“ postadoše vjernici. Kad bi se obraćali, željeli bi da im sav „dom bude spašen“. Postavši vjerničke, te obitelji bijahu mali otoci kršćanskoga života usred svijeta koji nije vjerovao.

U naše doba, u svijetu koji je često tuđ ili čak prema vjeri neprijateljski, od osnovne je važnosti da vjerničke obitelji budu ognjišta žive i izarujuće vjere. Stoga je Drugi vatikanski koncil, služeći se drevnim izrazom nazvao obitelj „Ecclesia domestica - Kućna Crkva“. U krilu obitelji „roditelji treba da za svoju djecu riječju i primjerom budu prvi vjerovjesnici, i u svakome gaje njemu vlastito zvanje, a posebno ono sveto“.

Eto gdje se na povlašten način izvršava krsno svećeništvo oca, majke, djece i svih članova obitelji: „sudjelovanjem u sakramentima, molitvom i zahvaljivanjem, svjedočenjem svetog života, odricanjem i djelima ljubavi“. Obiteljski je dom tako prva škola kršćanskog života i „bogatije čovječnosti“. Ovdje se čovjek uči trudu i radosti rada, bratskoj ljubavi, plemenitom stalno obnavljanom praštanju i nadasve bogoštovlju, molitvi i prikazivanju Bogu vlastitoga života.

Treba spomenuti one osobe koje su zbog određenih uvjeta u kojima moraju živjeti - što često ne ovisi o njihovoj volji - osobito blize Isusovu srcu te zaslužuju ljubav i brižnu skrb Crkve, a naročito njezinih pastira: veliki broj osoba koje nisu u braku. Mnogi od njih ostaju bez ljudske obitelji često zbog siromaštva. Ima onih koji u takvu stanju žive u duhu Blaženstava, uzorno služeći Bogu i blišnjemu. Svima moraju biti otvorena vrata domova, obitelj, „kućnih Crkava“, i velike obitelji koja je Crkva. „Nitko na ovom svijetu nije lišen obitelji: Crkva je svima dom i obitelj, osobito onima koji su ‘umorni i opterećeni’ (Mt 11, 28).“

Mali vjeronaučni leksikon

Pedesetnica

Pedesetnica, crkveni latinski **pentecoste**, prema grčkom **πεντηχοστή (ἡμέρα)**: pedeseti (dan]), stari židovski blagdan, svetkovao se pedeseti dan nakon Pashe (hebr. naziv **חַג הַשְּׁבִיעֹת הַחַד** *hag hashiavoo'ot*): blagdan sedmicâ, tj. 7 × 7 dana nakon Pashe. Slavio se kao svetkovina žetve hodočašćem u hram i prinosi prvine u zahvalu za dobru žetvu. Po židovskoj predaji, to je spomen-blagdan sklapanja Saveza na Sinaju. Kršćani su preuzeli taj blagdan te ga svetkuju kao spomendan silaska Duha Svetoga nad apostole, pedeseti dan nakon Isusova uskrsnuća.

Pektoral

Pektoral, srednjovjekovni latinski **pectorale**, prema lat. *pectoralis*: *prsni*, križ što ga visoki crkveni dostojanstvenici nose na prsima. Isprva ga je nosio samo papa, od XII. st. nose ga i biskupi, a od XVI. st. i neki drugi prelati prelati, te opati i opatice. Dostojanstvo onoga koji ga nosi vidi se po vrpici na kojoj visi križ: papa ga nosi na zlatnoj vrpici, kardinali na crveno-zlatnoj, biskupi na zelenoj, apostolski protonotari na ljubičastoj, vrhovni opati na zeleno-zlatnoj, opati na crno-zlatnoj, a kanonici na crvenoj.

Pedesetnica

Pentekostalni pokret, zajednički naziv za mnoge eshatološki usmjerene kršćanske zajednice koje drže da su doživjele novi silazak Duha Svetoga i ponovno otkrile prave kršćanske karizme. Nastao je u SAD-u u XIX. st. Glavni su pokretači kongregacionalistički propovjednik Charles F. Parham (djelovao u gradovima Topeka i Houston) te osobito crnački biskup William J. Seymour, propovjednik sljedbe Negro Holiness (djelovao u Los Angelesu). Ime pokreta veže se uz poimanje prvih članova, koji su očekivali dolazak Duha Svetoga na način istovjetan onomu na prve Duhove. Nakon obraćenja i posvećenja, „duhovno krštenje“ treći je korak, uz koji se vežu duhovni darovi (dar jezika, proricanja, ozdravljenja bolesnika i dr.). Pokret karakteriziraju doslovno shvaćanje Biblije, spontanost molitve, ekstatična stanja, moralni rigorizam, misionarski žar. U crkvenoj organizaciji uzori su im prve kršćanske zajednice; vjersku izobrazbu stječu u „školama Biblije“. Euharistiju interpretiraju kao spomen-večeru Isusove smrti. Od 1906. pokret se širi diljem svijeta posebno naglašavajući socijalnu dimenziju: u Latinskoj Americi (Gvatemala, Brazil), Africi, Aziji (Južna Koreja), gdje nastaju mnoge pentekostalne crkve. Uz tradicionalne pentekostalne crkve, mnogobrojne u Europi i SAD-u, nastaju i mnoge neovisne crkve te neopentekostalne zajednice i skupine. Od 1947. svake treće godine održava se Svjetska pentekostalna konferencija. Ipak, većina njezinih članica odbija članstvo u Ekumenskom vijeću crkava. Drži se da je pentekostalni utjecaj zahvatio oko 170 mil. kršćana. – U katolicizmu se slična duhovna, ali ne i teološka strujanja nazivaju katolička karizmatička obnova.

<https://www.enciklopedija.hr/>

Braća po krunici

In memoriam "prijatelj" 14. travnja 1992.

Sreli smo se u spavaonici gardijske brigade sredinom 91. godine. Prilikom oblačenja uniforme uočio sam na njegovom ramenu istetovirano „Dinamo Zagreb“, isto kao i on na mojoj ruci „Hajduk Split“. Pomislio sam, moglo bi biti gusto i u tom trenutku on mi priđe i kaže:

- *Ja sam Robert. Iz Zagreba sam. Pretpostavljam da si ti iz Splita.*, na što sam se samo nasmijao.

Iz džepa je izvadio dvije krunice. Jednu je stavio sebi oko vrata, a drugu je pružio meni rekavši:

- *Splićo, za sreću...*

Tu i tamo znali bi žestoko upasti u raspravu tko je bolji, tko je stariji, tko ima više trofeja, Hajduk ili Dinamo i na kraju bi završili s cigaretom i pokojom bocom pića. On bi tada pjevao „Dalmacija u mom oku“, a ja „Lepe ti je zagorje zelene“.

Godina gospodnja 92., Livanjsko ratište, jutro, od hladnoće se ledi krv u žilama, dvije vreće za spavanje ne pomažu. Robi ustaje prvi kao i svako jutro da naloži peć, izlazi van i nakon nekoliko trenutaka pucanj, jedan pa drugi... Iskočim iz vreće, zgrabim pušku, izletim na vrata a on leži nasred dvorišta dok krv natapa snijeg oko njega... Dopuzim do njega, podignem mu glavu, a iz usta mu lipti krv i pjena. Žestoko mi je stisnuo ruku rekavši:

“*Splićo, idi kod moje majke i sestre. reci im da ih volim...*”.

Zadnji pogled, zadnji stisak i zauvijek kraj... Nije bilo suza. Samo tuga i bol. Žestoka bol koja oduzima dah...

Sprovod je bio na groblju u Velikoj Gorici. Stotinjak ljudi, počasna straža, majka i sestra i lijes prekriven Hrvatskom zastavom... Nakon sprovoda prilazi mi njegova majka... drhtavim rukama mi pruža zastavu i kaže:

- *Uzmite ovo kao uspomenu na mog Bobu, znam da bi vam je i on dao...*

Nikada prije, nikada poslije, nisam vidio tužnije oči i krupnije suze nego tog dana na groblju na Velikoj Gorici. Umrkla je četiri mjeseca poslije, kažu, od tuge za jedinim sinom...

Dvadeset je godina prošlo, a mene zahvaća ona ista žestoka bol koja oduzima dah. Dao bih sve medalje, sve ordene, sva priznanja da mogu sjesti s njim, zapaliti cigaretu, popiti nešto i slušati kako pjeva „Dalmacija u mom oku“...

Ponekad izvadim krunicu i zastavu iz ormara, presložim je u spomen na najboljeg prijatelja kojeg sam imao... i sjećam se !!!

Tajna Blažene Djevice Marije od Krunice

7. listopada

U listopadu smo, Gospinom mjesecu. Donosimo povijesnu pozadinu blagdana Blažene Djevice Marije od Krunice, kojega Crkva slavi 7. listopada. To je spomen na pobjedu kršćanske vojske nad Turcima kod Lepanta prije 452 godine. Pobjeda se pripisuje zajedničkoj molitvi krunice na koju je cijelo kršćanstvo pozvao tadašnji papa sv. Pio V.

Vratimo se ipak u godinu 1570. Tada su Turci osvojili mletački otok Cipar, koji je Mlečanima omogućavao trgovinu u istočnom Sredozemlju, ali i s udaljenim krajevima. Mlečani su za povratak Cipra pomoć zatražili od kršćanskih zemalja, a odazvali su im se samo Španjolci i papa. Međutim, ta flota nije ništa postigla te se u jesen 1571. godine razišla. Neuspjeh prve flote saveznike nije pokolebao, nego su na inicijativu pape Pija V. 24. svibnja 1571. u Rimu sklopili sporazum o osnivanju druge Svete lige.

U Svetu ligu bili su pozvani i francuski, portugalski, ruski i poljski kraljevi. Nitko se od njih nije odazvao, kao ni austrijski car koji je također bio pozvan.

Velik doprinos Hrvata

Bitka kod Lepanta dogodila se u sklopu tzv. Ciparskog rata, 7. listopada 1571., kad su se pomorske snage Osmanskoga carstva sukobile s flotom Svete lige, pod vodstvom Don Juana Austrijskog. Snage Svete lige isplovile su iz luke u Messini, a

uključivale su 204 galije, 6 galeaca, 28 transportnih brodova iz Dubrovnika i više manjih brodova. Imale su 80.000 ljudi u posadama, od kojih 30.000 vojnika.

Iako službeni zapisi ne postoje, procjenjuje se kako je među 80.000 mornara i vojnika Svete lige kod Lepanta bilo više od 10.000 Hrvata.

Velik doprinos hrvatskih gradova, posebice Dalmacije (koja se tada nalazila pod vlašću Mlečana), vidimo i u popisu galija koje su sudjelovale u bitci: bile su tu creska galija Sv. Nikola, krčka Uskrsli Krist, rapska Sv. Ivan, šibenska Sv. Juraj, trogirski La Donna, hvarska Sv. Jerolim i galija Sv. Trifun. Zadarska galija zarobljena je kod Krfa prije nego se uspjela priključiti glavnini flote, a Hrvati su sudjelovali i na galiji Lav iz Kopa.

Ako se uzme u obzir da su moćnici poput Savoje i Malteškog reda svoj doprinos u borbi protiv islama iskazali u samo po četiri galije sa svake strane, tada sa pravom možemo reći da je doprinos Dalmacije i hrvatskih mornara na šest galija bio ogroman, do te mjere da je demografska slika Dalmacije u godinama nakon bitke postala sablasna.

Čudesna pobjeda

Na vrhovnom admiralskom brodu La Reale vijorila se zastava Svete lige koju je sam papa blagoslovio i predao Don Juanu. Za čuvare zastave bilo je određeno 12 Bokelja, a o silini sukoba svjedoči podatak da su, braneći zastavu, osmorica poginula, a ostala četvorica ranjena.

Završna (treća i najteža) bitka zaključena je premoćnom pobjedom Svete lige, zahvaljujući spretnom manevru đenovskih brodova koji su u jednom trenutku napustili bojište i zaplovili prema otvorenom moru.

Dan-danas nejasno je jesu li to učinili iz straha ili je to bila genijalna zamisao. Međutim, na povratku su udarili turske snage s boka. Turci su uspjeli spasiti manje od polovice svoje flote, a njihov je poraz označio kraj turske premoći na istočnom Sredozemlju.

Uloga pape Pija V.

Armadi Svete lige, pod vodstvom Don Juana Austrijskog, trebalo je, dakle, pet sati da pobijedi i uništi tursku flotu. U četiri poslijepodne tursko je brodovlje napustilo bojište. U isto vrijeme je i papa Pio V., koji

je za vrijeme bitke molio u vatikanskoj bazilici, ponesen ukazanjem potopljene turske mornarice, ustao i rekao: "Zahvalimo Bogu, kršćansko oružje je pobijedilo!"

Dodajmo ovome da je već dvije godine prije same bitke, a u znak otpora prema turskim osvajanjima, papa Pio V. poticao sav kršćanski svijet da molitvom podrži europsku stranu u borbi za obranu kopna i mora. Na osobit je način poticao na molitvu tada već poznate krunice.

Zato su pobjedu kod Lepanta kršćani pripisali zagovoru Blažene Djevice Marije.

Nakon drugih pobjeda nad Turcima, koje su također izvojevane uz zagovor Majke Božje, papa Pio V. je 7. listopada proglasio blagdanom Gospe od pobjede. Papa Grgur XIII. mijenja 1573. ime tog spomendana u blagdan svete Krunice, a papa Pavao VI. 1969. naziva ga blagdanom Gospe od Krunice. U hrvatskim krajevima zovu ga i blagdanom Kraljice svete Krunice te blagdanom Gospe od Ružarija, a taj znak zahvalnosti Gospi održao se sve do danas, kada se kroz cijeli listopad krunica javno moli u crkvama.

Hrvoje Josip Bišćan, <https://hkm.hr>

<https://zupa-preobrazenja-gospodnjeg.hr/>

Znate li kako je nastala pobožnost krunice?

7. listopada

Spomendan Blažene Djevice Marije od Krunice ustanovljen je na spomen pobjede kršćanskih branitelja kod Lepanta 7. listopada 1571., u zahvalu Majci Božjoj, Kraljici svete krunice. Mnogo ranije u različitim krajevima vjerni puk je običavao moliti određen broj Zdravomarija tako da je iza svake desetice dodavao Očenaš. Malo pomalo s tom se molitvom povezivalo promatranje glavnih otajstava iz Isusova života. Kasnije je uslijedila razdioba u tri dijela, svaki s pet desetica, a papa Ivan Pavao II. dodao je i četvrti dio otajstava svjetla, i tako smo dobili današnji oblik krunice.

Krunica je pobožnost koja u prvom tisućljeću kršćanstva nije postojala. Svoj razvoj započela je od 12. st., a vrhunac formacije dosegla je do 16. stoljeća. Crkve i samostani su u prošlosti bili središta pismenosti u Europi i jedina mjesta naobrazbe. Usprkos tome, bilo je nepismenih redovnika koji nisu znali latinski jezik koji je bio jezik Crkve. To je predstavljao problem kod izvršavanja redovitih samostanskih obveza - moljenja - pa su molitve biblijskih psalama zamijenjene molitvom Gospodnjom - Očenašem, a kasnije i anđeoskim pozdravom Mariji (Zdravo Marijo...) koji je u Crkvi bio poznat od početka. Takav prvotni oblik krunice dodatno je proširen u 14. st. kada joj je dodana nastavna molitva Sveta Marijo...

U prvoj polovici 14. st. kartuzijanac iz Kölna, Dominik Pruski, svakoj Zdravomariji dodao je pojedini odlomak iz Evanđelja

kojim se razmatralo Isusov život; odrastanje, djelovanje, muku, smrt, uskrsnuće i Marijinu slavu.

U to vrijeme nastala je i predaja o Gospinu ukazanju sv. Dominiku Guzmanu (o.1170.-1221.), osnivaču dominikanskog reda, koja ga je poučila kako da krunicu moli i proširi.

Daljnji, razvoj događaja, nastavio se krajem 14. stoljeća kada je njemački redovnik kartuzijanac, Henrik iz Kalkara, između 150 Zdravomarija umetnuo Očenaše.

Stotinjak godina kasnije, krajem 15. stoljeća, njemački dominikanac Jakov Sprenger definirao je krunicu i Psaltir Majke Božje (kako se znalo nazivati krunicu) i u Kölnu utemeljio prvu krunicarsku bratovštinu. Tako je u Crkvi tada postojala molitva krunice sa završnim riječima Isus i Amen, i to podijeljena na tri dijela po uzoru na samostansku molitvu psaltira.

Još jedan dominikanac, Alberto da Castello iz 16. st., doprinio je usavršenju moljenja i razmatranja krunice, smanjivši

Dario Zürchauer, <https://hkm.hr>

broj evanđeoskih otajstava s 50 na današnjih 15, dodavši ponavljanje zaziva otajstva nakon svake Zdravomarije.

Tako je 50 Zdravomarija u jednoj krunici, a ukupno 150, zamijenilo isto toliki broj psalama. Takav se pojednostavljeniji oblik brzo prihvatio u crkvenim krugovima, ali i počeo značajno širiti među pukom. Taj obnovljeni Marijanski psaltir oslužbeno je 1569. također dominikanac, papa sv. Pio V. i u svojoj buli definirao današnju formu krunice i njezina razmatranja.

Samo dvije godine kasnije, zbila se znamenita bitka kod Lepanta koja je imala veliki utjecaj na širenje krunice. Tada se i po našoj dalmatinskoj obali osnivaju brojne kruničarske bratovštine.

U prvoj polovici 17. st. dodana je molitva Slava Ocu, a u ukazanjima u Fatimi 1917., Gospa je dala uputu da se na kraju svake desetice moli zaziv *O moj Isuse...*

Jedan od najznačajnijih priručnika o tome kako moliti krunicu, napisao je početkom 18. st. sv. Ljudevit Maria Grignon Montfortski u svojim Razmatranjima o pravoj pobožnosti prema Djevici Mariji. (Vidi „Mihael“ str 24.)

Ta je knjiga učinila odlučujući preokret u životu velikog Marijina štovatelja, pape sv. Ivana Pavla II. koji je, na poticaj dominikanaca, unio posljednju dopunu krunice dodavši pet novih otajstava pod imenom otajstva svjetla.

Naziv „krunica“ ili „ružarij“

Stari je bio običaj da se mladi darivaju ružinim vjenčićima za glavu (krunama). Njemački redovnik Heinrich Seuse u čast Gospi ispleo je vijenac od 150 ruža (lat. rosarium). Tako je od krune i ruža nastao dvojaki naziv. I danas u našim krajevima još postoji lijep običaj da djevojčice za Prvu svetu pričest ili Krizmu pletu cvjetne vjenčiće i stavljaju ih na glavu.

Otajstva krunice

Od 16. stoljeća u Crkvi su utvrđena tri otajstva: **radosna, žalosna i slavna**, a od godine 2002., **otajstva svjetla**. Običaj je da se svako od tih otajstava moli u određene dane u tjednu u vrijeme kroz godinu. Također, u nekim se razdobljima u crkvenoj godini običavaju moliti samo pojedina otajstva (npr. žalosna otajstva u korizmi).

Neizostavni dio tih pobožnosti su i litanije. Osnova za njihovu formu pronađena je u knjigama Starog zavjeta - Psalmima (136) i Proroka Danijela Dn 3,57-87).

Lauretanske litanije ime su dobile po gradu Loretu u srednjoj Italiji, jednom od najpoznatijih marijanskih svetišta.

Početkom 17. st. pape su odredili da se litanije mole jutarnjim i večernjim pjevanjem u svim crkvama što je uskoro postalo tradicija.

Dario Zürchauer, <https://hkm.hr>

NAŠI POKOJNI

JANKO PULIĆ,

PU šibensko - kninska, Bićine, 6. listopada 1991.

DENIS ĆIMIĆ,

PU dubrovačko - neretvanska, Mokošica, 7. listopada 1991.

VLADIMIRKA DOPSKI,

PU dubrovačko - neretvanska, Mokošica, 7. listopada 1991.

MILENKO KULAŠ,

PU dubrovačko - neretvanska, Mokošica, 7. listopada 1991.

JOSIP MRVAC,

MUP sjedište, Jamnička Kiselica, 7. listopada 1991.

JUSUF MUSLIJA,

PU dubrovačko - neretvanska, Konavle, 7. listopada 1991.

DJONI POLOVIĆ,

PU karlovačka, Karlovac, 7. listopada 1991.

JOŠKO VUKOVIĆ,

PU dubrovačko - neretvanska, Mokošica, 7. listopada 1991.

PERO ZEC,

PU dubrovačko - neretvanska, Orašac, 7. listopada 1991.

DENIS JELIČIĆ,

PU splitsko - dalmatinska, Split, 7. listopada 1995.

ŽELJKO BABEC,

PU bjelovarsko - bilogorska, Kukunjevac, 8. listopada 1991.

- NIKOLA BRITVEC,** MUP sjedište, Pisarovina, 8. listopada 1991.
- ZLATKO BRITVEC,** PU karlovačka, Pisarovina, 8. listopada 1991.
- NIKOLA HODAK,** PU karlovačka, Drežničko Selište, 8. listopada 1991.
- NIKOLA SERTIĆ,** MUP sjedište, Sertić Poljana, 8. listopada 1991.
- NIKOLA PETROVIĆ,** PU bjelovarsko - bilogorska, Daruvar, 8. listopada 1991.
- DALIBOR DADIĆ,** PU primorsko - goranska, Gospić, 10. listopada 1993.
- DALIBOR DADIĆ,** PU primorsko - goranska, Gospić, 10. listopada 1993.
- BRANKO BERAKOVIĆ,** MUP sjedište, Gaj, 11. listopada 1991.
- ZORAN MAGLIĆ,** PU brodsko - posavska, Vrpolje, 11. listopada 2005.
- MILAN BIĆANIĆ,** PU ličko-senjska, u službi, Josipdol, 11. listopada 2004.

POČIVALI U MIRU

Živjeti otajstva krunice u svojoj svakodnevici

Svakodnevna molitva krunice donosi mnogobrojne milosti.

Sv. Ljudevit Montfortski je bio veliki molitelj Ružarija i štovatelj Blažene Djevice Marije. Svetac je razradio i jednu posebnu metodu moljenja krunice. Evo njegovih savjeta:

“Nakon što zazoveš Duha Svetoga da bi dobro molio krunicu, na trenutak se saberi pred Bogom, i na način kako ću ti kasnije pokazati, prikaži pojedine desetice. Prije nego što započneš deseticu, zaustavi se na trenutak, duže ili kraće, ovisno o vremenu kojim raspolažeš, kako bi sagledao otajstvo koje slaviš, te po tom otajstvu i po zagovoru Presvete Djevice uvijek traži jednu od kreposti koja je na poseban način sadržana u tom otajstvu i koja ti je najpotrebnija. Najviše pazi na dvije pogreške koje čine gotovo svi koji mole krunicu:

Prva, da ne formuliraju nikakvu nakanu prije nego počnu moliti; ako ih pitaš zašto mole ne znaju ti odgovoriti. Zbog toga uvijek imaj na pameti da moliš za neku milost, da nasljeđuješ neku krepost ili da se oslobodiš od nekoga grijeha.

Druga greška u koju se redovito pada moleći krunicu je ta da već od početka molitve mislimo samo na to da je čim prije završimo”.

Dakle, prije samog početka molitve krunice valja biti svjestan Božje prisutnosti i kreposti za kojima nam čezne duša.

Po Marijinom zagovoru moli se za krepost koja je na poseban način vezana uz to otajstvo života Isusa i Marije.

Katekizam katoličke Crkve u broju 521., citirajući sv. Ivana Eudesu ističe: *“Moramo u sebi nastavljati i dopunjavati stanja Otajstva Isusova i često ga moliti da ih sam dovrši i ostvari u nama i u svoj svojoj Crkvi (...) jer Sin Božji je naumio uspostaviti stanovito zajedništvo te svoja otajstva u nama i u svoj svojoj Crkvi nekako proširiti i nastaviti po milostima koje nam želi priopćiti i plodovima što ih tim otajstvima želi u nama izvesti. Time želi da ih u nama dovrši”.* Nastavljati stanja Otajstva Isusova života imamo priliku svakoga dana kroz molitvu krunice po kojoj nam stižu brojne milosti i krjeposti.

Sv. Pio iz Pietrelcine rekao je na jednom mjestu o krunici: *“Idite prema Gospi. Ljubite je! Uvijek molite krunicu. Izmolite je dobro. Molite je što češće možete. Budite duše molitve. Nikada se ne umarajte od molitve, ona vam je najpotrebnija. Molitva potresa Božje srce, po njoj dobivamo potrebne milosti”.*